

URGENTIE

Datum: 30 april 2024

Onderwerp: Voorgestelde aanpassingen in de regionale Huisvestingsverordening 2024 t.a.v. de urgentieregeling

Inleiding:

De regionale urgentiecommissie heeft aangegeven op een aantal onderdelen aanpassing te wensen in de regionale Huisvestingsverordening. Dit betreft:

- 1) Toewijzing op basis van mantelzorg;
- 2) Het zoekprofiel voor huishoudens met meerjarige kinderen;
- 3) De mogelijkheid om ambtelijk te horen.

In deze nota wordt per onderwerp ingegaan op de aanleiding voor aanpassing, wordt de aanpassing toegelicht en wordt ten slotte door middel van een was-woordt de tekstuele aanpassing in de verordening weergegeven.

1. Mantelzorg

Aanleiding

Urgentie voor woningzoekenden die mantelzorg ontvangen of verlenen is een wettelijk verplichte categorie in de Huisvestingswet 2014. Het gaat dan om '*woningzoekenden die mantelzorg als bedoeld in [artikel 1.1.1, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015](#) verlenen of ontvangen*'. Deze urgentie categorie is al opgenomen in de regionale Huisvestingsverordening 2024. De RUC heeft echter behoefte aan meer handvatten voor de beoordeling van deze groep urgenten.

Het komt namelijk voor dat een aanvraag om urgentie op grond van 'mantelzorg' op valse of onjuiste voorwendzelen wordt gebruikt om met voorrang in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning. Dat is bijvoorbeeld het geval als er ook professionele hulpverlening wordt verleend, in de vorm van Wmo of Wlz. Of dat het zeer aannemelijk is dat er geen sprake is van noodzakelijke mantelzorg (iedere week auto wassen). De teksten in de huidige verordening bieden echter, als bezwaar- en beroepsprocedures worden gestart, voor het voeren van verweer vaak onvoldoende handvatten. Daarom is er de wens om deze urgentie categorie in te kaderen.

Aanpassingsvoorstel

Het wetsvoorstel regie volkshuisvesting biedt hiervoor handvatten. In de bijlage ter informatie de tekst die is opgenomen in het wetsvoorstel. Het voorstel is om deze teksten grotendeels over te nemen en deze samen te voegen met de huidige teksten van de regionale Huisvestingsverordening 2024. Op een aantal punten is de huidige verordening ruimhartiger dan het wetsvoorstel. We stellen voor om dit te behouden.

In de toelichting op dit artikel is ook dankbaar gebruik gemaakt van de nadere regels Huisvestingsverordening van Amsterdam (2020). Aan deze handvatten heeft de RUC ook behoefte.

Was-wordt

Huisvestingsverordening 2024	Huisvestingsverordening 2026
Artikel 25, eerste lid, onder f: <i>'De Urgentiecommissie kan een urgentieverklaring verlenen: (...) indien aanvrager mantelzorg als bedoeld in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 verleent of ontvangt;'</i>	'De Urgentiecommissie kan een urgentieverklaring verlenen: (...) indien aanvrager mantelzorg als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 verleent of ontvangt waarbij; a. de mantelzorg in de drie maanden voorafgaande aan het moment van de aanvraag ten minste acht uur per week is verleend of ontvangen; en b. de in onderdeel a bedoelde acht uur mantelzorg per week is verleend gedurende ten minste twee dagen per week, tenzij de medische problematiek zoals Alzheimer, schizofrenie of andere chronische psychische aandoeningen 24 uur per dag nabijheid vereisen en de mantelzorg op onverwachte momenten wordt geboden; c. de mantelzorgsituatie naar verwachting nog minstens zes maanden zal voortduren; d. de relatie tussen mantelzorgverlener en mantelzorgontvanger gebaseerd is op familiebanden of langdurige sociale omgang; e. de mantelzorgontvanger of mantelzorgverlener niet in een intramurale instelling (kunnen) wonen; f. de mantelzorgverlener medisch, fysiek en psychisch in staat is mantelzorg op een adequate manier te verlenen;

	<p>g. het betrekken van een andere sociale huurwoning de meest passende manier is om ervoor te zorgen dat de mantelzorgontvanger zelfstandig kan blijven wonen; en</p> <p>h. de mantelzorgverlener en mantelzorgontvanger op ten minste acht kilometer afstand van elkaar wonen of een gemiddelde reistijd heeft van een half uur enkele reis.</p>
<p>Toelichting</p> <p><i>'De woningzoekende die op grond van dit artikel een urgentieverzoek indient, moet zelf aantonen dat de gemeente hem of haar heeft erkend als mantelzorger of -ontvanger op grond van de Wmo. Urgentie op basis van dit artikel kan worden verleend als aangetoond is dat de verzorging de gebruikelijke zorg die partners of familieleden aan elkaar verlenen overstijgt. Daarnaast moet worden aangetoond dat verhuizing vereist is om de noodzakelijke mantelzorg op een adequate manier te kunnen verrichten. Criteria daarbij zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a. frequentie en intensiteit van de mantelzorg (ten minste 8 uur/week en meermalen per week), en; b. verwachte noodzakelijke duur van de mantelzorg (minimaal 6 maanden), en; c. reisafstand en reiskosten in redelijkheid en naar draagkracht. <p><i>Geen urgentie zal verleend worden indien de woningzoekende geen sociale huurwoning achterlaat. In het geval dat degene die mantelzorg verleent of ontvangt bijvoorbeeld tijdelijke of onzelfstandige woonruimte huurde, kan hij of zij in staat worden geacht ook in de</i></p>	<p>Toelichting</p> <p>De woningzoekende die op grond van dit artikel een urgentieverzoek indient, moet zelf aantonen dat de gemeente hem of haar heeft erkend als mantelzorger of -ontvanger op grond van de Wmo. Urgentie op basis van dit artikel kan worden verleend als aangetoond is dat de verzorging de gebruikelijke zorg die partners of familieleden aan elkaar verlenen overstijgt. Daarnaast moet worden aangetoond dat verhuizing naar een sociale huurwoning vereist is om de noodzakelijke mantelzorg op een adequate manier te kunnen verrichten.</p> <p>De noodzaak tot mantelzorg en eventueel de noodzaak voor een sociale huurwoning kan zo nodig extern worden getoetst door een onafhankelijke deskundige.</p> <p>Een mantelverzorger die mantelzorg verleende volgens de criteria in deze bepaling en die voor het verlenen van de mantelzorg is gaan inwonen bij degene aan wie zorg is verleend, kan in aanmerking komen voor urgentie nadat degene die verzorgd werd is komen te overlijden en betrokkene geen medehuurder is van de sociale huurwoning. In de overweging of urgentie wordt verleend, zal worden meegenomen: de leeftijd van betrokkene, de</p>

<p><i>nabijheid van de ander tijdelijke of onzelfstandige woonruimte te huren. De noodzaak tot mantelzorg en eventueel de noodzaak voor een sociale huurwoning kan zo nodig extern worden getoetst door een onafhankelijke deskundige.</i></p> <p><i>Een mantelverzorger die mantelzorg verleende volgens de criteria in deze bepaling en die voor het verlenen van de mantelzorg is gaan inwonen bij degene aan wie zorg is verleend, kan in aanmerking komen voor urgentie nadat degene die verzorgd werd is komen te overlijden en betrokkene geen medehuurder is van de sociale huurwoning. In de overweging of urgentie wordt verleend, zal worden meegenomen: de leeftijd van betrokkene, de woonsituatie van betrokkene voorafgaande aan het inwonen en de uiteindelijke duur dat betrokkene heeft ingewoond.'</i></p>	<p>woonsituatie van betrokkene voorafgaande aan het inwonen en de uiteindelijke duur dat betrokkene heeft ingewoond.</p> <p>(Onder d.) Er bestaat alleen recht op urgentie vanwege mantelzorg indien deze geheel onbezoldigd wordt verleend. Mantelzorgverleners die (deels) een persoonsgebonden budget of andere financiële middelen (kunnen) ontvangen voor de zorgactiviteiten komen niet in aanmerking voor deze urgentie. Ook als een aantal uren wel onbezoldigd zorg wordt verleend wordt niet voldaan aan dit vereiste.</p> <p>(Onder g.)</p> <p>Geen urgentie zal verleend worden indien de woningzoekende geen sociale huurwoning achterlaat. In het geval dat degene die mantelzorg verleent of ontvangt bijvoorbeeld tijdelijke of onzelfstandige woonruimte huurde, kan hij of zij in staat worden geacht ook in de nabijheid van de ander tijdelijke of onzelfstandige woonruimte te huren.</p> <p>Bij het beoordelen van de passendheid wordt ook meegerekend of de voorliggende voorzieningen al worden benut. Hiermee worden bedoeld alle professionele hulp, zorg, begeleiding of ondersteuning die redelijkerwijs verkrijgbaar is en de behoefte aan mantelzorg verlicht, waaronder;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ Hulp bij het huishouden, woonvoorzieningen en/of overige voorzieningen die de gemeente biedt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo); ☞ Wijkverpleging, thuiszorg of andere zorg die verkregen worden via de zorgverzekering; ☞ Zorg op basis van de Wet langdurige zorg (Wlz);
---	--

	Overige voorzieningen, waaronder ambulante begeleiding, dagbesteding, boodschappenservice of thuisadministratie.
--	---

2. Zoekprofiel huishoudens meerjarige kinderen

Aanleiding

Een strikte lezing van de (toelichting op) de regionale Huisvestingsverordening maakt dat er in het zoekprofiel bij toekenning van urgentie geen slaapkamer moet worden toegekend voor meerderjarige inwonende kinderen. Zie voor deze lezing bijlage 1. In de praktijk is dat niet wenselijk gebleken en zoekt de urgentiecommissie regelmatig de discretionaire ruimte op. Dat is niet wenselijk en leidt mogelijk tot afwijkende beslissingen van geval tot geval. De RUC heeft aangegeven dat wijziging c.q. verduidelijking gewenst is.

Aanpassingsvoorstel

Er zijn verschillende varianten mogelijk:

1. Alle inwonende personen die moeten meeverhuizen worden meegerekend, ongeacht of het minder- of meerderjarige kinderen zijn. De kinderen moeten (bij co-ouderschap) wel het hoofdverblijf hebben bij de houder van de urgentieverklaring. Hiermee wordt de urgentieverklaring opgehangen aan het aantal personen, en niet aan de definitie van huishouden zoals deze is opgenomen in de verordening. Vaak is er geen alternatieve woning beschikbaar en wordt het gezin hiermee gedwongen (veel) te klein te gaan wonen. Bij deze variant wordt het aantal slaapkamers in het zoekprofiel van de urgente dus bepaald aan de hand van de grootte en samenstelling van het huishouden dat houder is van de urgentieverklaring.
2. Behoud huidige werkwijze: kinderen die het hoofdverblijf bij de andere ouder hebben worden niet meegerekend tot het huishouden (co-ouderschap). Daarbij geldt ook dat onder kinderen een maximumleeftijd wordt gesteld van 18 jaar voor het bepalen van het aantal slaapkamers. De RUC gebruikt hiervoor nu regelmatig de hardheidsclausule, om bij huishoudens met meerderjarige kinderen te voorkomen dat te klein gewoond wordt. Risico hierbij is dat dit leidt tot afwijkende beslissingen van geval tot geval.
3. Een leeftijdsgrens instellen voor wanneer meerderjarige kinderen een eigen kamer krijgen. Bijvoorbeeld 21 of 27 jaar.

Vanuit Holland Rijnland is het voorstel om variant 1 te kiezen.

Daarbij is het voorstel vanuit Holland Rijnland om, gezien de zeer beperkte beschikbaarheid van sociale huurwoningen met één slaapkamer, het zoekprofiel voor eenpersoonshuishoudens aan te passen naar "maximaal 2". De zoektijd hiervoor is nu vaak langer dan zes maanden, waardoor de urgentieverklaring verlengd dient te worden. Verbreding van het zoekprofiel zorgt voor snellere huisvesting.

Was-wordt

De varianten vertalen zichzelf in de volgende zoekprofielen:

Variant 1

Aantal personen	Aantal slaapkamers in het zoekprofiel
1	Maximaal 2
2	Maximaal 2
3	Maximaal 3
4 of meer	Minimaal 3 of meer

Variant 2

Aantal personen dat deel uitmaakt van het huishouden	Nadere beschrijving van de samenstelling van het huishouden	Aantal slaapkamers in het zoekprofiel
1	-	Maximaal 2
2	2 volwassenen	Maximaal 2
2	1 ouder* en kind**	Maximaal 2
3	2 ouders* en kind**	Maximaal 3
3	1 ouder* en 2 kinderen**	Maximaal 3
4	2 ouders* en 2 kinderen**	Minimaal 3 of meer
4	1 ouder* en 3 kinderen**	Minimaal 3 of meer
5	2 ouders* en 3 kinderen**	Minimaal 3 of meer
5	1 ouder en 4 kinderen**	Minimaal 3 of meer
6 of meer	-	Minimaal 3 of meer
	* of daaraan, gelet op de zorg van het inwonende kind of de inwonende kinderen, gelijk te stellen persoon of personen zoals voogd, pleeg- of stiefouder.	
	** onder kind wordt verstaan: jonger dan achttien jaar.	

Variant 3 laat zich lastig vertalen in tabellen, maar het is mogelijk om op basis van bovenstaande tabellen een inschatting te maken.

VOORBEELD 1

Hieronder wordt uitgewerkt hoe de verschillende varianten uitwerken voor een gezin met twee ouders en kinderen van 23, 19 en 17 jaar oud.

Variant 1: Minimaal 3 kamers

Variant 2: Maximaal 3 kamers

Variant 3: aantal kamers afhankelijk van welke leeftijdsgrens voor 'meerderjarige kinderen gekozen wordt'. Bijvoorbeeld maximum leeftijdsgrens t/m 21 jaar betekent minimaal 3 kamers.

VOORBEELD 2

Hieronder wordt uitgewerkt hoe de verschillende varianten uitwerken voor een éénoudergezin met kinderen van 23, 19 en 17 jaar oud.

Variant 1: Minimaal 3 kamers

Variant 2: Maximaal 2 kamers

Variant 3: aantal kamers afhankelijk van welke leeftijdsgrens voor 'meerderjarige kinderen gekozen wordt'. Bijvoorbeeld maximum leeftijdsgrens t/m 21 jaar betekent maximaal 3 slaapkamers.

VOORBEELD 3

Hieronder wordt uitgewerkt hoe de verschillende varianten uitwerken voor een éénoudergezin met kinderen van 23 en 19 jaar oud.

Variant 1: Maximaal 3 kamers

Variant 2: Maximaal 1 kamer

Variant 3: aantal kamers afhankelijk van welke leeftijdsgrens voor 'meerderjarige kinderen gekozen wordt'. Bijvoorbeeld maximum leeftijdsgrens t/m 21 jaar betekent maximaal 2 slaapkamers.

3. Ambtelijk horen

Aanleiding

In de Algemene wet bestuursrecht is geregeld dat iemand die bezwaar maakt tegen een overheidsbesluit het recht heeft om over zijn bezwaar te worden gehoord. Veel overheden kozen ervoor een onafhankelijke bezwaarschriftencommissie in te stellen die een hoorzitting organiseert en het bestuur te adviseert, zo ook Holland Rijnland.

Er kleefte ook een nadeel aan deze aanpak. De doorlooptijden zijn voor de burger langer. Daarnaast was de bezwaarprocedure bedoeld als praktisch, eenvoudig en laagdrempelig manier om in contact te komen met de burger. Maar de bezwaarzaken 'juridificeerden'. Er ontstond bijvoorbeeld een praktijk waarbij bezwaren werden beoordeeld als 'gegrond', of 'ongegrond' en waarbij bezwaarmakers een advocaat of rechtsbijstandverlener meebrachten.

Het is ook mogelijk bezwaren in te dienen als gevolg van de regionale Huisvestingsverordening bij Holland Rijnland. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de bezwarencommissies in Katwijk en Alphen aan den Rijn. De totale kosten kunnen oplopen tot € 2.000,- euro per bezwaarschrift. Het gaat hierbij niet alleen om de directe kosten (die Holland Rijnland overmaakt naar de bezwaarschriftencommissies à € 1.000,-), maar ook om de personele inzet, bijvoorbeeld voor het schrijven van verweerschriften.

Aanpassingsvoorstel

Een andere wettelijke mogelijkheid voor de behandeling van bezwaarschriften betreft het zogenaamd 'ambtelijk horen'. Voorgesteld wordt om een aantal van de bezwaarschriften die door Holland Rijnland worden behandeld niet langer voor te leggen aan een bezwaarschriftencommissie, maar om deze ambtelijk af te handelen. Het betreft bijvoorbeeld bezwaren tegen het urgentie zoekprofiel, het uitschrijven van Huren in Holland Rijnland en afwijzing van urgentieaanvragen bij het niet voldoen aan de formele criteria als regionale binding en een te hoog inkomen. Ook bij bezwaarschriften waarin gedeeltelijk tegemoetgekomen kan worden aan de bezwaren, maar waarbij nog enkele (kleine) punten discussie behoeven (zoals proceskostenveroordeling) zal ambtelijk kunnen worden afgehandeld. En bezwaren die ruim buiten de wettelijke termijn zijn ingediend. De indiener van een bezwaarschrift wordt dan gehoord door een door het DB aangewezen persoon

(jurist) die vervolgens het DB adviseert over het nieuw te nemen besluit. Doel van dit besluit is om de behandeltermijnen van bezwaarschriften in juridisch niet complexe zaken te bekorten.

Bij ambtelijk horen zijn er minder afhankelijkheden en daarmee een kortere doorlooptijd dan bij het inzetten van een bezwaarschriftencommissie. Zo is er geen afstemming nodig met externe organisaties buiten Holland Rijnland en hoeft geen rekening te worden gehouden met vaste data waarop hoorzittingen zijn ingepland. De behandelend ambtenaar kan meteen na ontvangst van het bezwaar contact zoeken met de bezwaarmaker om zo nodig het bezwaar te verduidelijken en om een hoorzitting te beleggen. Ook zal het advies in de regel sneller worden ontvangen.

Was-wordt

Huisvestingsverordening 2024	Huisvestingsverordening 2026
Geen ambtelijk horen mogelijk	Artikel ... een ... lid toegevoegd, dat luidt: In afwijking van het bepaalde in het ... lid kan het Dagelijks Bestuur categorieën van bezwaarschriften aanwijzen waarin de bezwaarde ambtelijk wordt gehoord. Er wordt niet ambtelijk gehoord wanneer de bezwaarde aangeeft door de commissie te willen worden gehoord.*

*Dit vraagt nog een apart DB besluit, welke zal worden voorgelegd aan het DB na de vaststelling van de regionale Huisvestingsverordening 2026 door het Algemeen Bestuur. Uitgangspunt is dat ambtelijk horen zal worden gebruikt voor de vijf gevallen zoals hierboven beschreven.

